

ALLAH'I ÇOK ZİKREDİN!*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidînâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn...

İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İnne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِخَيْرِكُمْ مِنْ شَرِّكُمْ خَيْرُكُمْ مَنْ

يُرْجَى خَيْرُهُ وَيُؤْمَنُ شَرُّهُ وَشَرُّكُمْ مَنْ لَا

يُرْجَى خَيْرُهُ وَلَا يُؤْمَنُ شَرُّهُ

(حم. ت. عن أبي هريرة)

RE. 163/1 (*Elâ uhbiruküm bi-hayriküm min şerricküm: Hayruküm men yürcâ hayruhû, ve yü'menü şerruhû; ve şerruküm men lâ yürcâ hayruhû, ve lâ yü'menü şerruhû.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Beraber bir salevât-ı şerife okuyalım:

“—Allâhümme sallî alâââ... Seyyidinâââ... Muhammedinin- nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ... Âlihîîî, ve sahbihîîî, ve sellim.” (3 defa)

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a. İnsanların Hayırlısı ve Şerlisi

Tirmizî ve Ahmed ibn-i Hanbel, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler. Cenâb-ı Peygamber Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِخَيْرِكُمْ مِنْ شَرِّكُمْ خَيْرُكُمْ مَنْ

يُرْجَى خَيْرُهُ وَيُؤْمَنُ شَرُّهُ وَشَرُّكُمْ مَنْ لَا

يُرْجَى خَيْرُهُ وَلَا يُؤْمَنُ شَرُّهُ

(حم. ت. عن أبي هريرة)

RE. 163/1 (*Elâ uhbiruküm bi-hayriküm min şerricküm: Hayruküm men yürcâ hayruhû, ve yü'menü şerruhû; ve şerruküm men lâ yürcâ hayruhû, ve lâ yü'menü şerruhû.*)

¹ Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.528, no:2263; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.368, no:8798; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.285, no:527; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.539, no:11268; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.229, no:1246-1247; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.770, no:43025 ve c.XVI, s.106, no:44076; *Câmiü'l- Ehâdîs*, c.V, s.437, no:4444.

(*Elâ uhbirüküm bi-hayriküm min şerricküm*)
“Sizin en iyiniz kim, en kötünüz kim, size haber vereyim mi?”

(*Hayruküm*) “Sizin en hayırlınız, (*men yürcâ hayruhû ve yü'menü şerruhû*) kendisinden hayır beklenen, hayrı umulan, şerrinden emin olunan insandır.”

Kendilerinden şer umulmayan ve daima hayır beklenen insanlar sizin hayırlılarınızdır, iyi insanlardır. Şerrinden eminsinizdir. Mesela kapınız açık kalsa da yatsanız, dersiniz ki;

“—Bu komşulardan bana, ne evime ne çoluğuma çocuğuma hiçbir zarar gelmez. Çünkü hep emin adamlardır.”

(*Ve şerrüküm*) “Sizin en şerliniz, en kötünüz kimdir? (*Men lâ yürcâ hayruhû, ve lâ yü'menü şerruhû*) Kendisinden bir hayır umulmayan, ‘Yapmaz yâ o adam hayrı...’ diye kesinlikle hayır umulmayan, ama şerrinden emin olunmayan, fenalık yapmasından korkulan kimsedir.”

Demek ki hayırlı olan insanlar, kendisinden hayır ümit olunan ve şerrinden emin olunan insanlardır. Aksine şerli insanlar, kendisinden hayır umulmadığı gibi aynı zamanda şerlerinden de emin olmayan insanlar oluyor.

Ama bir de var ki kapıya bir kilit, arkasından bir demir, arkasından bir de destek koyarsın. Niçin? Emin değilsiniz etrafınızdakilerden.

O da şerlileriniz oluyor o zaman. Hayrı umulmayan şerrinden de emin olunmayan insanlar da kötü insanlarıdır.

Allah bizleri kendilerinden hayır ümit olunan insanlardan etsin... Şerlerinden de emin olunanlardan etsin...

b. İdarecilerin Hayırlıları

Tirmizî ve Ebû Ya'lâ, Hz. Ömer RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِخَيْرِ أَمْرَائِكُمْ وَشِرَارِهِمْ خَيْرُ
هُمُ الَّذِينَ تُحِبُّونَهُمْ وَيُحِبُّونَكُمْ وَتَدْعُونَ لَهُمْ
وَيَدْعُونَ لَكُمْ وَشِرَارُ أَمْرَائِكُمُ الَّذِينَ تُبْغِضُونَهُمْ
وَيُبْغِضُونَكُمْ وَتَلْعَنُونَهُمْ وَيَلْعَنُونَكُمْ

(ت. غريب، ع. عن عمر)

RE. 163/2 (*Elâ uhbiruküm bi-hıyâri ümerâiküm, ve şirârihim; Hıyâruhümü'llezîne tühibbûnehüm, ve yühıbbûneküm; ve ted'üne lehüm, ve yed'üne leküm; ve şirâru ümerâikümü'llezîne tübgıdù-nehüm, ve yübgıdûneküm; ve tel'anûnehüm, ve yel'anûneküm.*)

² Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.219; Abdürrezzak, *Musanef*, c.XI, s.325; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.I, s.148, no:161; Hz. Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.17, no:14641; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.428, no:4428.

(*Elâ uhbirüküm bi-hıyâri ümerâiküm, ve şirârihim*) “Sizin âmirlerinizin hayırlısını ve şerlisini size haber vereyim mi?”

(*Hıyâruhümü’llezîne*) “Âmirlerinizin hayırlıları öyle kimselerdir ki, (*tühıbbûnehüm*) siz onları seversiniz, (*ve yühıbbûneküm*) onlar da sizi severler.”

Sizin için daima hayırlı işler yaparlar; siz de onun için onları seversiniz. Millet de sever, dua eder onlara.

“—Allah razı olsun bunlardan.” dersiniz.

Milletten böyle kendilerine karşı bağıllık görünce, onlar da milletlerini severler. (*Ve ted’üne lehüm*). “Siz onlara dua edersiniz, (*ve yed’üne leküm*) onlar da size dua ederler. Bunlar sizin iyilerinizdir işte...”

(*Ve şirâru ümerâikümü’llezîne*) “Sizin âmirlerinizin şerlileri de öyle kimselerdir ki, (*tübğidûnehüm*) siz onlara buğz edersiniz, sevmezsiniz onları; çünkü size eza ederler. (*Ve yübğidûneküm*) Onlar da size buğzederler, sevmezler sizi.”

(*Ve tel’anûnehüm*) “Siz onlara lânet edersiniz.”

“—Allah belâlarını versin şunların! Defolup gitse de kurtulsak!” dersiniz.

(*Ve yel’anûneküm*) “Onlar da size lânet ederler.”

Niçin? Menfaatinize uygun şeyler yapmıyorlar, yapmadıkları için siz de onlara kızılıyorsunuz.

“Bunlar bizim sözümüzü dinlemiyorlar!” diye onlar da size kızıyorlar.

Meselâ akşam duydum, burada gecekondu varmış, gecekonduların yıkılmasına emir verilmiş. Yıkılmak için 300 tane polis gitmiş. Fakat gecekondudaki adamlar ne yapsın, fakara adamlar. Yıktırırlar mı kolaycacak evlerini? Hepsi birden çullanıvermiş, 300 polisin ağzını burnunu perişan bir hale sokmuşlar.

Şimdi o adam hayır mı söyleyecek, şer mi söyleyecek?

“—Yahu niçin dinlemiyorsunuz sözümüzü?”

Öteki de kızıyor;

“—Niçin bizim işimize mâni oluyorsunuz?”

“—Allah belâsını versin bunların!” diye siz lânet edersiniz. Onlar da size lânet eder:

“—Allah belasını versin bu milletin! Bakın sözümüzü dinlemiyorlar, kanunlara itaat etmiyorlar, devlete itaat etmiyorlar!” derler.

Onlar da size böyle beddua ederler.

“—İşte bunlar sizin şerli emirlerinizdir.” demiş Rasûl-ü Ekrem.

c. İnsanların Hayırlısı ve Şerlisi

Ahmed ibn-i Hanbel, Neseî, Abd ibn-i Humejd, Hâkim, Beyhakî ve Ziyâü'l-Makdîsî, Ebû Said el-Hudrî RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِخَيْرِ النَّاسِ وَشَرِّ النَّاسِ إِنَّ
مِنْ خَيْرِ النَّاسِ رَجُلًا عَمِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
عَلَى ظَهْرِ فَرَسِهِ أَوْ عَلَى ظَهْرِ بَعِيرِهِ أَوْ عَلَى
قَدَمِهِ حَتَّى يَأْتِيَهُ الْمَوْتُ وَإِنَّ مِنْ شَرِّ رِ
النَّاسِ رَجُلًا فَاجِرًا جَرِيًّا يَقْرَأُ كِتَابَ اللَّهِ
وَلَا يَرْعَوِي إِلَى شَيْءٍ مِنْهُ

(حم. ن. و. عبد بن حميد، ك. هب. ض. عن أبي سعيد)

RE. 163/3 (*Elâ uhbiruküm bi-hayri'n-nâsi, ve şerri'n-nâs: Inne min hayri'n-nâsi, racülen amile fî sebîli'llâhi alâ zahri feresihî, ev alâ zahri baîrihî, ev alâ kademeyhi, hattâ ye'tiyehü'l-mevt; ve inne min şirârî'n-nâsi, racülen fâciren ceriyyen yakraü kitâba'llâh, ve lâ yer'avî ilâ şey'in minhu*)

(*Elâ uhbiruküm bi-hayri'n-nâsi, ve şerri'n-nâs*)
“Size insanların en hayırlısı kimdir, en şerlisi kimdir, bildireyim mi? (*Inne min hayri'n-nâsi*)

³ Neseî, *Sünen*, c.VI, s.11, no:3106; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.41, no:11392; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.77, no:2380; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.IV, s.225, no:19509; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.361, no:2047; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.1690, no:18283; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.305, no:989; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

racülen amile fî sebîli'llâh) “Nâsın hayırlısı o adamdır ki, bütün işini Allah yolunda yapıyor. (*Alâ zahri feresihî*) Atının sırtında, (*ev alâ zahri baîrihî*) yahut devesinin sırtında, (*ev alâ kademeyhi*) yahut yaya, iki ayağının üstünde, (*hattâ ye'tiyehü'l-mevt*) ölüm gelinceye kadar fî sebîlillâh çalışıyor.”

Buradan ilk anlaşılan cihaddır. Demek ki atına biniyor, devesine biniyor, veyahut da yaya olarak fî sebîlillâh cihad ediyor; kendi menfaati için değil.

Ölüm gelinceye kadar...

Bakın bu tâbir çok yerinde bir tâbir. Yani insan her zaman bir iyi iş yapar. İmam Gazâli'nin sözü çok mânalı bir sözdür:

“—Bir hayır ki devam etmiyor; devam etmeyen şer o hayırdan daha hayırlıdır. Bir şer ki devam etmiyor; devam etmeyen hayırdan daha hayırlıdır.”

Niçin? Devam etmeyen şer adamı uyandırır. Şerler adamın uyanmasına vesile olur. Uyandırır, tevbe istiğfar edersin, kurtulmanın çaresini ararsın. Fakat bir hayır yapmışsın, meselâ bir beldeye su getirtmişsin. Bir gün akıtmışsın, üç gün akıtmışsın, sonra arkası gelmiyor suyun.

E canım bu hayırdı, geldi herkes “Oh, ne iyi!” diye sevindi. Ama arkası gelmeyince işe yaramadı ki! O kadar masraf yapıldı, yol yapıldı, borular döşendi, çeşmeler yapıldı. Ama arkası yok!

İşte hayır devam etmezse, arkası gelmeyen su gibidir. Onun için bu fisebilillah yola çıkan adam;

“—Benim gençlik devrimde bu hayra devam ederim. Ama ihtiyarlık gelince, yaşlılık gelince, yeter artık...”

“—Yeter artık!” dediğin gün zarardasın. Ölüm gelinceye kadar bu hayırda durabiliyor musun? Sen o zaman hayırlı insansın.”

Tahsilinde, işinde, nerede olursa olsun.

(*Ve inne min şirâri'n-nâs*) “İnsanların en şerlisi o kimsedir ki, (*Racülen fâciren*) fısk u fücurla, günahla vakit geçirir. (*Ceriyen*) Küstah ve cür'etkârdır. Fısk u fücûrunu, günahını açıkça işlemekten çekinmiyor; arsız, yüzsüz bir kimsedir.”

(*Yakraü kitâba'llâh*) Allah'ın kitabını da belki biliyor, okuyor ama; (*ve lâ yer'avî ilâ şey'in minhu*) Kur'an'ın ahkâmından, buyruklarından hiç birisine riayet etmiyor. Namaz kılmaz, oruç tutmaz, hayr u hasenata koşmaz. İşte Müslümanlığın 32 tane emri var, 54 tane ferâizi var. Hiçbirisini yapmıyor. Ama Kur'an okumasını biliyor, ezberlemiş. Kıymeti yok.

En şerliniz de bunlardır işte sizin.

d. Hülle Yapana Allah Lânet Eder

İbn-i Mâce, Taberânî, Hâkim ve Beyhakî, Ukbe ibn-i Âmir RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِالتَّيْسِ الْمُسْتَعَارِ هُوَ الْمُحِلُّ
فَلَعَنَ اللَّهُ الْمُحِلَّ وَالْمُحَلَّلَ لَهُ

(هـ. طب. ك. ق. عن عقبه بن عامر)

RE. 163/4 (*Elâ uhbirüküm bi't-teysi'l-müsteâri? Hüve'l- muhillü, feleana'llàhu'l-muhille, ve'l-muhallele lehû.*)

(*Elâ uhbirüküm bi't-teysi'l-müsteâri*) “*Teysi'l-müstear* nedir, onu size haber vereyim mi? (*Hüve'l-muhillü*) O, hülle yapan bir kimsedir ki, (*feleana'llàhu'l-muhille*) Allah hülle yapana, (*ve'l- muhallele lehû*) ve kendi lehine hülle yaptırana lânet etmiştir.”

Hülle, üç talaktan sonra yalandan evlenme hali. Müslümanlıkta boşanma vardır, *talak* tâbir ederiz. Cenâb-ı Hak erkeğe üç kere bu talak salâhiyeti vermiş.

Bir kere boşarsın karını, fakat pişman olursun; “Çoluk çocuk vardır, yine barışalım!” dersin, bir barışırsın. Sonra aranızda yine bir geçimsizlik olur, kızarsın yine bir boşarsın. İki salâhiyet kullandın. Yine sonra pişman olursun;

⁴ İbn-i Mâce. *Sünen*, c.VI, s.61, no:1926; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.217, no:2804; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.208, no:13965; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.III, s.251, no:28; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVII, s.299, no:825; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.132, no:464; Ukbe ibn-i Âmir RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.657, no:27849; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.425, no:4423.

“—Çoluk çocuk var. Hadi yapmayalım bu işi. Gel yine barışalım.” dersin, yine bir dini nikâh yaparsınız, olur iki.

Sonra bir kırgınlık daha gelir bir daha boşarsın onu, üç boşama oldu. Bu üç boşanmadan sonra, artık bir daha dönüş yok.

“—Pişman oldum, şöyle oldu böyle oldu. Hadi gel bir daha barışalım!” diyorsun;

“—Yok, olmaz!” diyor karşı taraf.

Talak-ı selâse diyorlar şimdi. Bu hakkı Cenâb-ı Hak bize üç defa vermiş. Birdenbire bu üç hakkı kullanma!

Kızdın, boşayacaksın, “Seni talak-ı selâse ile boşadım!” dersin, bu üç hakkı birden kullanmış olursun. Bir daha dönüş olmaz buna.

Onun için, şimdi çok oluyor bu işler; Allah esirgeye...

Boşuyor, talak-ı selâse ile. Kırgınlıkla söyleyiveriyor “Boşadım!” diyor sonra da bir pişmanlıktır oluyor. Bir çare arıyor yine barışıyor. Derken bu sefer iş çığırından da çıkmış oluyor.

Üç talaktan sonra o hanımla evlenebilmesi için, o hanımın başkasına varması lazım. Başkasına varacak, nikahlanacak. Hem de ihtiyarlara değil, kendi emsali birisine varacak. Bir zaman sonra o adam ölürse, veya anlaşamaz boşanırlarsa, o zaman ilk kocasıyla tekrar evlenebilir.

Şimdi bu pazarlıkla oluyor. Bu kadın diyor ki:

“—Ben sana varacağım ama yarın boşamak şartıyla.”

Buna Acem nikâhı diyorlar. Acemistan’nda câri olan bu yol, Müslümanlıkta câiz değildir. Buna hülle derler.

Cenâb-ı Peygamber bunlar için diyor ki:

“—Allah hülle yapana ve kendi lehine hülle yaptırana lânet etmiştir. Üç talaktan talaktan sonra, hile-i şer’iye diye uydurup da bunu böyle kaçamak yoluyla yapanlara Allah lanet etsin!” diyor.

Onun için üç hakkı yerinde kullanmak lazım! Kullanamazsa bir daha da oraya uzanmamak lazım!

e. İnsanların En Cömerdi

Ebû Ya’lâ ve Beyhakî, Enes ibn-i Mâlik RA’dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:⁵

أَلَا أُخْبِرُكُمْ عَنِ الْأَجُودِ الْأَجُودِ اللَّهُ الْأَجُودُ
اللَّهُ الْأَجُودُ اللَّهُ وَأَنَا أَجُودُ وَلِدِ آدَمَ وَأَجُودُهُمْ
مِنْ بَعْدِي رَجُلٌ عَلِمَ عِلْمًا فَنَشَرَ عِلْمَهُ
يُبْعَثُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أُمَّةً وَحْدَهُ وَرَجُلٌ جَادَ
بِنَفْسِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ حَتَّى يُقْتَلَ

(ع. هب. عن أنس)

RE. 163/5 (*Elâ uhbirüküm ani'l-ecved: El-ecvedü allâh, el-ecvedü allâh, el-ecvedü allâh, ve ene ecvedü veledi âdem, ve ecvedühüm min ba'dî: Racülün alime ilmen feneşera ilmehû yüb'asü yevme'l-kıyâmeti ümmeten vahdehû, ve racülün câde bi- nefsihî fî sebîli'llâh, hattâ yuktel.*)

(*Elâ uhbirüküm ani'l-ecved*) “Dikkat edin, pür dikkat beni dinleyin, ben size en cömerdi haber vereceğim: (*El-ecvedü allah*) “En cömert Allah'tır! (*El-ecvedü allah*) En cömert Allah'tır! (*El-ecvedü allah*) En cömert Allah'tır!”

Bak bu kadar milyarlarca mahlûkatının mükemmelen rızıklarını ihsan eder durur, el-hamdü lillâh. O rızıkı vermezse, bizim elimizden bir şey gelmez. Lokmayı buradan elimizle alıp ağzımıza koymasını bile beceremeyiz. Hep bu lütuflar Allah-u Teâlâ'nındır. Onun için en cömert Allah-u Teâlâ'dır.

Günahımız çok, deryaları aşkın.

Pekiye gâvur? Allah tanımaz, peygamber tanımaz. Ona da verir, ona da verir, ona da verir. Biz sözümüzü dinlemeyen bir adam olursa, üç gün bakarsak dördüncü gün kovarız. “Hadi git buradan!” deriz. Ama Allah kovmuyor kapısından

⁵ Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V, s.176, no:2790; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.357, no:189; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.301, no:1007; Beyhakî, *Şuabü'l- İman*, c.II, s.281, no:1767; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.130, no:453; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.406, no:760; *Kenzü'l-Ummâl*, c.X, s.267, no:28771; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.V, s.446, no:4464.

kimseyi, herkese veriyor. Dinli dinsiz, imanlı imansız, kâfir müslüman herkese veriyor.

Bu onun cömertliğinin büyüklüğüne delalet eder.

Şöyle bir hikâye aklıma geldi. İbrahim AS çok cömert bir peygamberdir. Sofrası gayet açık... Bir gün bir misafir gelmiş evine. Demiş;

“—*Lâ ilâhe illallah* de, *İbrahim Halilullah*’ı tasdik et de ye!”

Misafir:

“—Tasdik etmem!” demiş.

“—Eh, sana da yemek yok.” demiş.

Cenâb-ı Hak derhal ilham buyurmuş ki:

“Yâ İbrahim! Doksan senedir ben o gâvuru besliyorum da, bir gün kapımdan kovmadım. Sana bir gün geldi, bir ekmek verecektin, derhal onu kovdun!” demiş.

İbrahim AS koşmuş herifin arkasından, yakalamış bir yerde:

“—Aman, Rabbim beni ihtar etti, gel buyur sofraya!”

Adam meseleyi öğrenince, çok etkilenmiş. Demiş;

“—Senin ne güzel Rabbin varmış. *Lâ ilâhe illa’llah, İbrahim halîlullah!*” diyerek İslâm dinine girmiş.

Cömertlik iyidir ama hepsinin de yerinde olması lazımdır. Yerinde olmayan cömertlikler de zayıttandır.

(*Ve ecvedühüm min ba'dî*) “Müslümanların benden sonra en cömerdi; (*racülün alime ilmen feneşere ilmehû*) bir adam ki ilmi bildi ve o bildiği ilmi neşretti, yaydı, etrafındaki insanlara öğretti. O da insanların en cömerdidir. (*Yüb'asü yevme'l-kıyâmeti ümmeten vahdehû*) Kıyamet gününde o alim, tek başına bir ümmet olarak ba'solur.”

Sebebi? Bakın, meselâ İmam-ı Azam, neşrettiği ilim sayesinde bugün milyonlarca insanın sevabı onun defterine geçiyor. Bugün de böyle bir ilim sahibi gelirse, onunki de öyle olacak. Herkesin de tabi gücü nisbetinde...

(*Ve racülün câde bi-nefsihî fî sebîli'llâh,*) “En cömert diğer bir insan da, hayatını Allah yolunda harcıyor. Allah yolunda savaşıyor. (*Hattâ yuktele*) Nihayet şehid oluyor, canını feda ediyor.”

Yani muvakkat bir zaman için değil, ölünceye kadar kendisini vermiş hak yoluna... Şehid oluncaya kadar mücadelesine devam ediyor.

Onun için İslamiyet'te şehidin mertebesi çok yüksektir. Şehidin kanının ilk damlası ile ne kadar günahı varsa hepsi silinir. Onun için şehidin mertebesi çok yüksektir. Çünkü en kıymetli insanın canıdır. Canını da Allah için veriyor. Verdiğini de ispat ediyor orada...

f. Gizli Şirkten Sakının!

Ahmed ibn-i Hanbel, Hakîm-i Tirmizî, Hâkim, Beyhakî ve Ziyâü'l-Makdîsî, Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِمَا هُوَ أَخْوَفُ عَلَيْكُمْ مِنْ

الْمَسِيحِ عِنْدِي الشِّرْكَ الْخَفِيُّ

أَنْ يَقُومَ الرَّجُلُ بِعَمَلٍ لِمَكَانِ الرَّجُلِ

(حم . والحكيم ، ك . هب . ض . عن أبي سعيد)

RE. 163/6 (*Elâ uhbiruküm bimâ hüve ahvefü aleyküm mine'l- mesîhi indî? Eş-şirkü'l-hafiyü, en yeküme'r-racülü bi-ameli li-mekâni'r-racüli.*)

(*Elâ uhbiruküm bimâ hüve ahvefü aleyküm mine'l-mesîhi indî*) “Benim indimde sizin için Deccal’dan daha ziyade korktuğum şeyi haber vereyim mi? (*Eş-şirkü'l-hafiyü*) O, gizli şirktir ki, (*en yeküme'r-racülü bi-ameli li-mekâni'r-racüli*) kişinin kalkıp, adamın makamına gösteriş için amel etmesidir

Mesih, Deccal’ın adı. Bu *Deccal* korkulu bir mahluk, sahtekâr bir adam yani. Deccal sahtekâr adam demektir. Hani bizim dolandırıcılar var ya. Kalp paraları altın para diye yabancı insanlara satarlar.

⁶ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.246, no:4194; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.30, no:11270; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usül*, c.II, s.228; Ebû Saîd el- Hudrî RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.468, no:7468; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.444, no:4458.

Bir gün bize de rast geldi de;

“—Aman!” dedi, “Çok sıkıntıda kaldım şöyle oldu böyle oldu. Şu beşi birliği satacağım.”
“Aman ne olur!” dedi, “Biraz para verin de bunu size vereyim.”

Öyle yabancı bir insan olsa, o beşibirlik mesela bugün 500 lira ediyorsa, 400 liraya 300 liraya veriyor o onu, hazır. Ama on para etmez bir şey. Kalp para.

Deccal de böyle kalp para, ama dışarısından kendisini süslemiş evliyâ, zamanın evliyası. En büyük bir adam. Herkes elini değil ayağını bile öpecek.

Bu sahtekârdır, bu sahtekarın sahtekarlığı meydana çıkar bir gün. Herkes ondan soğur kaçar.

Bundan daha çok korktuğum bir şey var!

“—Nedir o yâ Rasûlallah?” dediler.

(Eş-şirkü’l-hafiyyü) “Gizli şirk Deccal’den daha beter, tehlikeli bir şeydir. (En yekûme’r-raculü ya’melü li-mekâni’r-raculi) İnsanın kendini göstermek için çeşitli hünerler yapmasıdır.”

Çeşitli hünerler, meselâ, belki misalde kusur olmaz derler: Seçim zamanlarında camiye gelenler çok olur. Belki adamın abdesti de yoktur, fakat orada kendisini göstermek için camiye gelir. O tehlikedir işte!

g. Hayırlılarınız Kim?

Ebû Ya'lâ ve Ziyâü'l-Makdîsi, Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِخِيَارِكُمْ خِيَارِكُمُ الْمُؤْفُونَ
الْمُطَيَّبُونَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُحِبُّ الْخَفِيَّ التَّقِيَّ

(ع. ض. عن أبي سعيد)

RE. 164/1 (*Elâ uhbirüküm bi-hıyâriküm? Hıyârikümü'l-mûfûne'l-mutayyibûne, inna'llâhe azze ve celle yuhibbü'l-hafıyyi't-takıyyi.*)

(*Elâ uhbirüküm bi-hıyâriküm*) “Sizin hayırlılarınızı bildireyim mi?” diyor Efendimiz. (*Hıyâriküm*) “Sizin hayırlılarınız, (*el-mûfûne'lmutayyibûne*) “Sözlerini yerine getirirler, güzel güzel konuşurlar. Bunlar sizin hayırlılarınızdır.”

(*Inna'llâhe azze ve celle, yuhibbu'l-hafıyye't-takıyye*) “Cenâb-ı Hak gizli ve takvâ sahibi, Allah-u Teâlâ'dan korkan, sakınan insanları sever.”

⁷ Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.318, no:1052; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.475, no:12027; İbn-i Hacer, *Metâlibü'l-Âliyye*, c.XI, s232, no:4045; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.436, no:7326; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.V, s.429, no:4431.

Kimse bilmez kendilerini. İbadet için, Allah'a yalvarmak için, insanlardan inzivaya çekilmişlerdir. Gerek günahları terk etmek için olsun, gerek ibadet için olsun, böyle yapanları Cenâb-ı Allah sever.

Onun içindir ki, şimdi bugün Ramazan'ın 20. günüdür. Sabah radyosu Mısır'da bugün Ramazan 20 dedi. Şamlılara göre bugün 21. gün Ramazan. Bize göre 19. gündeyiz.

Rasûl-ü Ekrem SAS Hazretleri, Ramazan'ı Şerif'in son 10 gününü i'tikafına hasretmiştir. Bunu hiçbir sene terk etmemiştir. Bir sene terk ettiyse de Şevval'de kaza etmişlerdir.

Yani Rasûl-ü Ekrem hem bir peygamber olmak, milletin bütün işi üzerinde olmak, İslâm davasının asıl yürürlüğe girdiği bir sıradaki iş çok, başını kaşımaya vakti yok olduğu halde Rasûl-ü Ekrem Ramazan'ın yirmisinden sonraki günlerini i'tikâfa hasreder, mescidine çekilir, halkla olan irtibatını keser, Allah ile irtibatını arttırırdı.

Bu sünnet-i seniyyedir. Ama sünnet-i kifâyedir. Nasıl cenaze namazı farz-ı kifâyedir, bazı kimselerin edasıyla diğerlerinden sakıt olur. Bu da bazı insanların ifasıyla diğer müslümanlardan sakıt olan bir sünnettir, sünnet-i kifayedir.

Onun için mümkün olursa her mahallenin camisinde bir iki insanın bu işe nefislerini tahsis edip de ibadet etmeleri o mahalle için, o sene zarfında gelecek âfatlara bir perdedir.

Bunu, Ömer Ziyâeddin Dağıstanî'nin Zübdetü'l-Buhârî'sinin i'tikaf bahsinde o zât yazmış.

“—Hiç olmazsa bir adamı parayla tutun, caminizde itikafa sokun, besleyin onu. O mahallenize gelecek olan o senenin âfâtına bir perde olur.” demiş.

Onun için, sünnetlerin her birisinin ayrı ayrı hikmetleri vardır, o hikmetlere akıllarımızın ermesine imkân yok. Zaten bizde hangi akıl var ki, ona erdirelim aklımızı?

Şimdi burada; “Cenâb-ı Hak sizin gizli müttakilerinizi sever.” tabirinden münzevi hâle sokmuş. Bu inziva hâlinde insanlar, biraz nefislerini kontrol altında tutar. Buna herkesin gücü yetmez. Her gün çalışmak vazifesi olan insan, oradan izin alamaz ama, serbest çalışan insan 10 gün işe gitmeyiverir. On gün hasta oluyor ya insan, 20 gün hasta oluyor ya; işine gitmeyebiliyor, şunu yapıyor bunu yapıyor.

E bu sene geldiğinde icraatına bakılmalıdır. Sakal nasıl sünneti seniye ise, sakal kifaye değil ama. Herkese mahsus bir şey. Bu kifaye sünnet olması dolayısıyla bir kısım insanın yapması suretiyle diğerlerinden sâkıt olur. Onun için her müslümanın buna elinden geldiği kadar özenip yapması lazım.

On gün bir ibadethaneye kapanıyorsun. On gün diyorsun ki;

“—Yâ Rabbi! Ben sana misafir geldim. Senin misafirinim. Affedersen çıkacağım, affetmezsen çıkmayacağım. Kapıda polis yoktur, jandarma

da yoktur fakat kapıdan dışarıya da çıkamazsın. Bu böyle bir ibadettir. Ancak abdest almak için çıkarsın, ve bir de bir zaruret ihtiyacı varsa onun için çıkarsın. Başka türlü dışarıya çıkmak da câiz değildir. Yani tam bir Allah'a kendini hasretmeye şey olan bir ibadettir.

Allah cümlemizi affetsin. Bu sünnet-i seniyyenin icrasına da böyle içlerinden heves gelen insanlardan etsin bizleri ve yapmaya da muvaffak kılsın Cenâb-ı Hak.

Çünkü Peygamber SAS bırakmamış hiç. Bıraktığı bir seneyi de Şevval'de kaza etmiş.

h. Kehf Sûresi'ni Okumanın Fazîleti

İbni'd-Dureys, İsmâil ibn-i Râfî'den rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِسُورَةٍ مَلَأَتْ عَظْمَتُهَا مَا بَيْنَ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ شِيعَهَا سَبْعُونَ أَلْفَ مَلِكٍ سُورَةُ
الْكَهْفِ مَنْ قَرَأَهَا يَوْمَ الْجُمُعَةِ غَفَرَ اللَّهُ
لَهُ بِهَا إِلَى الْجُمُعَةِ الْآخِرَى وَزِيَادَةَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ
مِنْ بَعْدِهَا وَأُعْطِيَ نُورًا يَبْلُغُ السَّمَاءَ

⁸ *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.906, no:2595 ve 2602; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.438, no:4447.

وَوُقِيَ مِنْ فِتْنَةِ الدَّجَالِ وَمَنْ قَرَأَ خَمْسَ
آيَاتٍ مِنْ خَاتِمِهَا حِينَ يَأْخُذُ مَضْجَعَهُ مِنْ
فِرَاشِهِ حُفِظَ وَبُعِثَ مِنْ أَيِّ اللَّيْلِ شَاءَ

(ابن الضريس عن إسماعيل بن رافع مرسلًا)

RE. 164/2 (*Elâ uhbiruküm bi-sûretin meleet azametühâ mâ beyne's-semâi ve'l-ard, şeyyehâ seb'üne elfe melekin sûretü'l-kehfi; men karaehâ yevme'l-cumuati gafara'llàhu lehû bihâ ile'l- cumuati'l-uhrâ, ve ziyâdeti selâseti eyyâmin min ba'dihâ, ve u'tiye nûran yeblüğü's-semâ', ve vukiye min fitneti'l-deccâl. Ve men karea hamse âyâtin min hâtimehâ hîne ye'huzü madceahû min firâşihî hufiza, ve buise min eyyi'l-leyli şâe.*)

(*Elâ uhbiruküm bi-sûretin*) “Dikkat edin, ben size öyle bir sûreyi size haber vereyim ki, (*meleet azametühâ mâ beyne's-semâi ve'l-ard*) azameti, ululuğu gök ile yerin arasını doldurmuş olan bir sûredir. (*Şeyyiahâ seb'üne elfe melek*) Yeryüzüne inişinde yetmiş bin melek onu uğurlamış, teşyî etmiştir. O kadar şerefli dir. (*Sûretü'l-kehfi*) Bu sûre Kehf Sûresi'dir.”

(*Men karaehâ yevme'l-cumuati*) “Kim Cuma günü bu sûreyi okursa, (*gafara'llàhu lehû bihâ ile'l-cumuati'l-uhrâ*) bu okuduğu

sûrenin mukabilinde, mükâfât olarak Allah onun ilerideki Cuma gününe kadar, ileriye dönük günlerdeki günahlarını mağfiret eder; (ve ziyâdete selâseti eyyâmin min ba'dihâ) ileriye doğru üç gün fazlasıyla; yâni on günlük günahını affeder.”

(Ve u'tiye nûran) “Okuyan kimseye bir nur verilir ki, (yeblüğü's-semâe) ta semaya kadar yetişir. (Ve vukiye min fitneti'd-deccâli) O sahtekâr Deccal'ın fitnesinden emin olur, muhafaza olunur, yani korunur.”

(Ve men karea hamse âyâtin min hâtimehâ hîne ye'huzü madceahû min firâşihî) “Kim de Kehf Sûresi'nin sonundaki beş ayeti, yatağına yatacağı zaman, yatağına uzanacağı zaman okursa, (hufiza) o gece her türlü tehlikelerden, korkulardan, üzüntülerden, zelzele, yangın ve sâireden korunur, mahfuz kalır. (Ve buise min eyyi'l-leyli şâe) Gecenin hangi vaktinde kalkmak isterse, o zamanda kaldırılır. O saatte kendisini uyandırmak için melekler memur olur, o zaman onukaldırırlar.” Saatin kurulmasına lüzum yoktur.

Bu beş ayet şöyle:

ذٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا

وَ اتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا

(الكهف: ١٠٦)

1. (*Zâlike cezâühüm cehennemü bimâ keferû ve'tte hazû âyâtî ve rusulî hüvâ.*) “İşte inkâr ettikleri, ayetlerimi ve rasûllerimi alaya aldıkları için o kâfirlerin de cezası cehennemdir.” (Kehf, 18/106)

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ
لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا

(الكهف: ١٠٧)

2. (*Inne'llezîne âmenû ve amilü's-sâlihâti kânet lehüm cennâtü'l-firdevsi nüzülâ.*) [İman edip sâlih ameller işleyenlere gelince, onlar için makam olarak Firdevs cennetleri vardır.] (Kehf, 18/107)

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا

(الكهف: ١٠٨)

3. (*Hâlidîne fîhâ lâ yebğüne anhâ hivelâ.*) [Orada ebedî kalacaklardır. Oradan hiç ayrılmak istemezler.] (Kehf, 18/108)

قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي

لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ

كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا

(الكهف: ١٠٩)

(*Kul lev kâne'l-bahru midâden li-kelimâti rabbî lenefide'l- bahru kable en tenfeda kelimâtü*

rabbî velev ci'nâ bi-mislihî mededâ.) [De ki: Rabbimin sözleri için denizler mürekkep olsa ve bir o kadar da ilâve getirsek dahi, Rabbimin sözleri bitmeden önce denizler tükenecektir.] (Kehf, 18/109)

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ
إِلَهُ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ
عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا

(الكهف: ١١٠)

5.(*Kul innemâ ene beşerün mislüküm yûhâ ileyye innemâ ilâhüküm ilâhün vâhid, femen kâne yercû likâe rabbihî felya'mel amelen sâlihan ve lâ yüşrik bi-ibâdeti rabbihî ehadâ.*) [De ki: Ben yalnızca sizin gibi bir beşerim. Şu var ki, bana ilâhınızın sadece bir ilâh olduğu vahyolunuyor. Artık her kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa, sâlih ameller işlesin ve Rabbine ibadette hiçbir şeyi ortak koşmasın!] (Kehf, 18/110)

Kehf Sûresi Kur'an-ı Kerim'in ortasında, 15. cüzde, İsrâ Sûresi'nden sonra yer alıyor. [Sayfa: 292-303, 18. sûre.] İnşâallah bu hadis-i şerife göre hareket edersiniz.

i. Yunus AS'ın Duası

İbn-i Ebi'd-Dünyâ, Hâkim ve İbn-i Asâkir
ر İbrâhim ibn-i Muhammed ibn-i Saîd'den rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِشَيْءٍ إِذَا نَزَلَ بِرَجُلٍ مِنْكُمْ
كَرْبٌ أَوْ بَلَاءٌ مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا دَعَا بِهِ فَفَرَّجَ
عَنْهُ دُعَاءُ ذِي النُّونِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

(ابن أبي الدنيا فى الفرج، ك. كز. عن إبراهيم بن محمد بن سعد عن أبيه عن جده)

RE. 164/3 (*Elâ uhbirüküm bi-şey'in, izâ nezele bi-raculin minküm kerbün ev belâün min emri'd-dünyâ, deà bihi yüferrecu anhu duâu zi'n-nûni: Lâ ilâhe illâ ente sübhâneke innî küntü mine'z-zâlimîn.*)

(*Elâ uhbirüküm bi-şey'in*) “Size bir şeyi haber vereyim mi? (*Nezele bi-raculin minküm kerbün ev belâün min emri'd-dünyâ*) Sizden bir adama, dünyada bir sıkıntı veya musibet geldiğinde, (*deà bihi yüferrecu anhu duâu zi'n-nûni*) Zü'n-nûn'un (Yunus AS'ın) duasıyla dua ederse, o kimseden o musibet kaldırılır.”

O dua:

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

⁹ İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *el-Ferec Ba'de'ş-Şiddeh*, c.I, s.35, no:34; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.168, no:10491; Beyhakî, *Deavâtü'l-Kebîr*, c.I, s.125, no:166; İbrâhim ibn-i Muhammed ibn-i Saîd babasından, o da dedesinden.

(Lâ ilâhe illâ ente sübhâneke innî küntü mine'z-zâlimîn) “Senden başka hiçbir ilah yoktur, seni tenzih ederim. Gerçekten ben zâlimlerden oldum!” (Enbiyâ 21/87)

Bu Yunus AS'ın duasıdır. Bu duayı her kim sabah namazından sünneti ile farzı arasında her gün 40 defa okursa, hiç olmazsa 40 gün, Cenâb-ı Hak onun bütün zorluklarını giderir, felâketlerini giderir, dertlerini giderir. Her şeyi yoluna girer yani.

j. Uzun Ömür ve Güzel Amel

Abd ibn-i Humejd, İbn-i Zenceveyh ve Hâkim, Câbir ibn-i Abdullah RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِخِيَارِكُمْ مِنْ شِرَارِكُمْ خِيَارِكُمْ
أَطْوَلُكُمْ أَعْمَارًا وَأَحْسَنُكُمْ أَعْمَالًا

(عبد بن حميد، وابن زنجويه، ك. عن جابر)

RE. 164/4 (*Elâ uhbirüküm bi-hıyâriküm min şirâriküm, hıyâruküm atvelüküm a'mâren, ve ahsenüküm a'mâlen.*)

¹⁰ Abd ibn-i Humejd, c.I, s.328, no:1086; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.130, no:456; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.I, s.373, no:682; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.235, no:7211; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.371, no:6320; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.248, no:2981; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XIII, s.254, no:35563; Beyhakî, *Zühdü'l-Kebîr*, c.II, s.137, no:632; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.337, no:17545; Ebû Hüreyre RA'dan.

(*Elâ uhbiruküm bi-hıyâriküm min şirâriküm*) Size, şerhilerinizden ayrılan hayırlılarınızı haber vereyim mi? (*Hıyâruküm atvelüküm a'mâren*) Hayırlılarınız ömürleri uzun, (ve *ahsenüküm a'mâlen*) amelleri güzel olanlarıdır.”

k. Şâhidlerin Hayırlısı

İmam Mâlik, Abdü'r-rezzak, Ahmed ibn-i Hanbel, Müslim, Ebû Dâvud, Tirmizî ve İbn-i Hibbân, Zeyd ibn-i Hâlid el-Cühenî RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِخَيْرِ الشُّهَدَاءِ الَّذِي يَأْتِي
بِشَهَادَتِهِ قَبْلَ أَنْ يُسْأَلَهَا

(مالك، عب. حم. م. د. ت. حب. عن زيد بن خالد)

RE. 164/5 (*Elâ uhbiruküm bi-hayri's-şühedâi? Ellezî ye'tî bi-şehâdetihî, kable en yüs'elehâ.*)

(*Elâ uhbiruküm bi-hayri's-şühedâi*) “Şahidlerin en hayırlısını size haber vereyim mi? (*Ellezî ye'tî bi-şehâdetihî, kable en yüs'elehâ*) O, kendisine sorulmadan önce gelip, şهادetini yapan kimsedir.”

¹¹ Müslim, *Sahîh*, c.IX, s.121, no:3244; Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.261, no:2219; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IX, s.494, no:3122; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.115, no:17081; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.159, no:20381; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XI, s.470, no:5079; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.172, no:6411; Abdü'r-rezzak, *Musannef*, c.VIII, s.364, no:15557; Mâlik, *Muvatta'*, c.IV, s.1042, no:2665; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.IV, s.152, no:5676; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.131, no:460; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.347; Zeyd ibn-i Hâlid el-Cühenî RA'dan

I. Münafığın Namazı

Dâra Kutnî ve Hâkim, Râfi' ibn-i Hadîc RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِصَلَاةِ الْمُنَافِقِ أَنْ يُؤَخِّرَ الْعَصْرَ
حَتَّى إِذَا كَانَتِ الشَّمْسُ كَثْرَبِ الْبَقْرَةِ صَلَّىهَا

(قط . ك . عن رافع ابن خديج)

RE. 164/6 (*Elâ uhbirüküm bi-salâti'l-münâfiki? En yuahhara'l-asra hattâ izâ kâneti's-şemsü keserbi'l-bakari sallâhâ.*)

(*Elâ uhbirüküm bi-salâti'l-münâfiki*) “Size, münafığın namazını haber vereyim mi? (*En yuahhara'l-asra hattâ izâ kâneti's-şemsü keserbi'l-bakari sallâhâ*) O ikindi namazını, güneş sığırın karnındaki yağ gibi sararıncaya kadar geciktirir.”

Münafıklar ikindiye çok geriye bırakırlarmış, tehir ederlermiş. Akşama yakın kılarlarmış. Bir abdestle hem akşamı kılacak hem ikindiye kılacak. Onların namazını münafık namazı diyerekten tavsif buyurmuş.

¹² Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.309, no:702; Râfi' ibn-i Hadîc RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.247, no:13614; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.254, no:13; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.493, no:260; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VIII, s.105, no:4642; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

m. Allah'ı Çok Zikredin!

Beyhakî, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹³

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِخَيْرِ أَعْمَالِكُمْ وَأَزْكَاهَا وَأَرْفَعِهَا
فِي دَرَجَاتِكُمْ وَخَيْرٍ مِّمَّنْ أُعْطِيَ الذَّهَبَ وَالْوَرِقَ
وَخَيْرٍ مِنْ أَنْ لَوْ غَدَوْتُمْ إِلَى عَدُوِّكُمْ فَضَرَبْتُمْ
رِقَابِهِمْ وَضَرَبُوا رِقَابَكُمْ أَذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا

(هَب، عن ابن عمر)

RE. 164/6 (*Elâ uhbirüküm bi-hayri a'mâliküm, ve ezkâhâ, ve erfaihâ fî derecâtiküm, ve hayrün mimmen u'tiye'z-zehebi ve'l-verakı, ve hayrün min en lev gadevtüm ilâ adüvviküm, fedarabtüm rikâbihim, ve darabû rikâbeküm: Üzküru'llâhe kesîran.*)

(*Elâ uhbirüküm bi-hayri a'mâliküm*) “Size, amellerinizin en hayırlısını, (ve ezkâhâ) ve en temizini, (ve erfaihâ fî derecâtiküm) derecelerinizi en fazla yükseltenini, (ve hayrün mimmen u'tiye'z-zehebi ve'l-verakı) altın ve gümüş infak etmekten daha hayırlı

¹³ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.394, no:518; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.428, no:1849; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.430, no:4433.

olanını, (ve hayrün min en lev gadevtüm ilâ adüvviküm fedarabtüm rikâbihim) ve düşmanla karşılaşp sizin onların, (ve darabû rikâbeküm) onların da sizin boyunlarınızı vurmasından, yâni yâni fî sebîlillah muharebeden de daha hayırlı olanını haber vereyim mi: (Üzküru'llàhe kesîran.) Allah'ı çok zikredin!”

Bu hadis-i şerife bazı akli eremeyen insanlar itiraz ederler, derler ki:

“–Zikrullahın faydası kendinedir insanın. Fakat para verirken âmmeyedir. Âmmeye olan hizmet kendine olan hizmetten elbette evlâdır.” derler.

Sonra cihad? Tabii o bambaşka bir şey...

Fakat burada Cenâb-ı Peygamber en kısa olaraktan dedi ki: (Üzküru'llàhe kesîran) “Allah'ı çok anın!”

Niçin? Allah'ı çok andığın vakitte, o kadar çok sadaka verirsın ki, evvelki verdiğin onun yanında hiç kalır. Çünkü gözün artık mala bağlanmaz, gözün artık servete bağlanmaz, saltanata bağlanmaz; tam bir Allah adamı olursun. Allah ne diyorsa onu yaparsın o zaman...

Sadaka verirsın ama o gün verirsın, başka zaman veremezsin ki? Her zaman verse, daha iyi. Ne zaman ki Allah'ı çok zikredersın, kendini Allah'a vermişsin, Allah'a sevgili bir kul olmuşsun. O zaman senin için ne büyük bahtiyarlık. Hepsinin en üstünü sensin.

Onun içindir ki âriflerin makamı şehidlerin makamından üstündür. Sebebi?

Şehid isteyecek ki bir daha dünyaya gitsem de şu gâvurlarla bir daha dövüşsem de bir daha katlolunsam. İsteyecek bunu, şehadetin faziletinin yüksekliği için...

Ârif dövüşmüyor, fakat ârifin yatakta ölümü bin şehidden efdaldır diyor. Çünkü o Allah-u Teâlâ'ya, Allah-u Teâlâ'nın cennetine dünyada kavuşmuş.

Oradaki mânâları, kelimeleri anlatacak ağzımız yok bizim. İrfan her şeyin üstündedir. Binâen aleyh irfana da Allah'ın zikriyle ancak varılır. İrfana, Allah'ın zikrini kendisine yol edinmeyen insan varamaz. İrfan yüksek basamak... O yüksek basamağa aşağıdan başlayacaksınız Allah diyerek. Allah'ı ne kadar çok diyebilirsiniz, irfan sende o kadar çok genişler, tecellî-yi ilâhiye o kadar mazhar olursun.

Mesela şimdi Arabistan'da da yer var, bizde de yer var. Arabistan'a da yağmur yağar, bize de yağar. Oradaki yağmur havâidir boşa gider, hiçbir işe yaramaz. Çünkü kum emer gider altından, bir işe yaramaz. Ama bizde faydalıdır, çünkü yerimiz müsaittir o suları emmeye, saklamaya... Bak yazın yağmurların yağmadığı vakitte de yine sularımız akar.

Niçin? Dağlarımız ve sairelerimizde onlar membalarda muhafaza ediliyor. Cenâb-ı Hak öyle yaratmış oralarını. Eğer yaratmasaydı, kum gibi yerin altına gitseydi hepsi, bugün yaz geldiği vakitte hepimiz susuzluktan kırılırdık.

Ne kuyuda su kalırdı, ne bir yerde kalırdı. Ama Allah-u Teâlâ onu böyle insanlara yarar bir şekilde yaratmış, suyu salmıyor aşağıya; o havuzda tutuyor.

Niçin? Kullarım sonra istifade etsin diyerekten... Onun için yazın yağmur yağmadığı halde bile sulanıyoruz, el-hamdü lillâh.

Onun için zikrullah bir hazinedir. O hazineden insan doldu muydu, artık dünya da senin âhîret de senindir. O zaman şehidlik sana hiç gelir.

Bugün seni askere götürmek için zorlarlar. Gitmesen çeşitli ceza verirler. İşte kanunların usulleri de vardır. O usüllere riayete zikrullahın sahibi lüzum görmez. Zikrullahın sahibi aşkla gider oraya... Çağırma lüzum yok. Silahını da kendi götürür, atını da kendi götürür, ekmeğini de kendi götürür.

Niçin? Onun için o yolda ölmek, feda-yı can etmek o en büyük devlettir. Ötekini kanun zoruyla götürüyor.

Bak Rasûlüllah'ın zamanında orduları sevk eden kanunlar mı vardı? Askeri mi vardı, polisi mi vardı, jandarması mı vardı?

Rasûl-ü Ekrem'in emri kâfi geliyordu. Herkes silahını, bıçağını, yiyeceğini alıyordu. Askeri besleyecek o zaman teşkilat da yok. Herkes kendi götürüyordu yiyeceğini...

Hatta bir sefer var çok acıklıdır. O sefere Cenâb-ı Peygamber az bir güruh, cemaat yollamış ama tabi tahmin edilememiş o günkü gidilecek yerin uzaklığı... Herkes çömleğine

az bir şeyler almış. Zaten tahmin etse de insanın bir taşıma kabiliyeti var. O taşıma kabiliyetinden fazlasını da taşıyamaz ya insan.

O az bir gıdayı herkes almış yanına. O zaman ki gıda ne olacak, hurma ve bir de sevük dedikleri undan yapılmış bir madde... Onu yiyorlar, işte o kadarlık şeyle iktifa ediyorlar.

Yolda bir yerde bitmiş. Ama menzile erişememişler. E ne yapacaklar? Hurmanın çekirdeğini ağızlarında emerekten, yine fedai can ederekten;

“—Rasûlüllah dedi gideceğiz. Çare yok, aç da olsak gideceğiz tok da olsak gideceğiz.” diyorlar.

Bugün azıcık yemeğini eksik verersen, mektep çocukları bile “Bize bakmıyorsunuz, iyi bakamıyorsunuz.” diyerekten itiraz ediyor, boykot yapıyorlar.

Canım nasıl şey bu böyle? Hani Allah yolundaydı bu iş?

n. Mûte Savaşı

O zaman bir muharebeye daha gittiler, Mûte Savaşı... 3000 kişi yolladı Cenâb-ı Peygamber. Kumandanlığa sırasıyla Zeyd ibn- i Hârise, Ca’fer ibn-i Ebî Tâlib ve Abdullah ibn-i Revâha’nın gelmesini söyledi. Bunlardan biri şehid olduğu takdirde diğeri kumandayı ele alacaktı; hepsi şehid düşerse müslümanlar kendi aralarından birini kumandan seçeceklerdi.

Bir de baktılar karşılarında yüz bin kişilik Bizans ordusu... “—Olur şey değil, bu üç bin kişinin yüz bin kişiyle savaşması nasıl olacak? Ne yapalım, haber gönderelim Rasûl-ü Ekrem’e de, imdat mı gönderecek, bir şey mi yapacak, haberi olsun.” dediler.

İçlerinden, Abdullah ibn-i Revâha, savaş için at, silâh ve sayı üstünlüğünün önemi olmadığını ifade ettikten sonra düşmanla savaşmak gerektiğini belirtti.

كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً

بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ

(*Kem min fietin kalîletin galebet fieten kesîreten bi-izni’llahi, va’llàhu mea’s-sâbirîn.*) [Nice az bir topluluk, Allah’ın izniyle sayıca çok bir topluluğa galip gelmiştir. Allah sabredenlerle beraberdir.] (Bakara, 2/249) ayetini okudu.

“—Yahu biz buraya zafer kazanmak için gelmedik ki; şehid olmak için geldik buraya! Bu gavurdan mı korkacağız? Nusret Allah’ındır!” dedi.

İki ordu savaş düzenine geçti, başladılar dövüşmeye.

Birinci kumandan sıfatıyla sancağı taşıyan Zeyd ibn-i Hârise daha savaşın başında şehid düşünce, kumanda Ca’fer ibn-i Ebû Tâlib’e geçti.

Sağ eli kesilen Ca'fer sancağı sol eline aldı, sol eli de kesilince iki koluyla göğsü arasında tuttu, fakat bir mızrak darbesiyle şehid oldu.

Onun ardından sancağı Abdullah ibn-i Revâha aldı. Bir süre sonra o da şehid düştü. Bunun üzerine Hz. Peygamberin tâlimatı gereği Hâlid ibn-i Velîd kumandan seçildi, sancak kendisine teslim edildi.

Bu sırada Rasûl-ü Ekrem, Mescid-i Nebevî'de savaş alanında cereyan eden gelişmeleri, kumandanların birer birer şehid oluşunu nakletmiş;

“—En sonunda sancağı Allah'ın kılıçlarından bir kılıç aldı.” demiştir.

Hâlid ibn-i Velîd sağ kanattaki askerleri sol kanada, sol kanattakileri sağ kanada; geridekileri öne, öndekileri de geriye almak suretiyle yeni takviye birlikleri gelmiş izlenimi uyandırdı. Geri çekilirken, zaman zaman düşmana zarar verip bir miktar ganimet de ele geçirerek İslâm ordusunu Medine'ye getirmeyi başardı (Cemâziyelevvel 8 / Eylül 629).

İnsanın kendisinde irfan hasıl olursa, bu irfan hasıl olduktan sonra canın kıymeti kalmaz. Can kalmaz ortada. Ten kalmaz ortada ki canı kalsın yani. İrfan sahiplerinde benlik denilen hâl yoktur, varlık denilen hâl yoktur. Benlik ve varlığı yıkmaktır irfan... Benliğini, varlığını yıkamayınca irfan sahibi olamazsın.

Benliğini, varlığını yıkamazsın, Allah'ı çok zikretmedikçe... Allah'ı ne kadar çok zikredersen, o kadar benliğini yıkmış olursun. Benliğini ne kadar yıkabilirsen, Allah'a o kadar yakın olursun. Benliğini yıkabildiğin kadar cehennemden kurtulursun. Benliğini yıktığın kadar da cennete yakın olursun.

Allah cümlemizi affetsin...

Cenâb-ı Peygamberin bu sözü çok yerinde bir sözdür. Her şeyden efdal Allah-u Teâlâ'nın zikridir ki, Cenâb-ı Vâcibü'l-Vücut Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın çok yerlerinde:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا

(الأحزاب: ٤١)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü'z-küru'llâhe zikran kesîrâ.*) “Ey iman edenler, Allah'ı çok zikredin!” (Ahzâb, 33/41) buyuruyor.

Münafıkları söylerken;

وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا

(النساء: ١٤٢)

(*Ve lâ yezkürûna'llâhe illâ kalîlâ.*) “Allah'ı anmazlar, ancak az anarlar.” (Nisâ, 4/142) buyuruyor.

Münafıkların alâmeti de Allah'ı çok anmamaktır. Muvakkat zamanlara tahsis eder, “Bir iki defa dedim mi yeter bana!” der.

Bir Alman çocuğu müslüman olmuş, geldiği de bir vakit. Müslümanlığı kabul etmiş ama iman içerisine yerleşmemiş. İmanın içeriye yerleşmesi lazım.

Onun için Cenâb-ı Peygamber bir hitabesinde, cemaate hitap ederken:

“—Ey dilleriyle inanıp da iman kalplerine yerleşmemiş insanlar.” dedi.

Onun için bizim kalbimizin içine imanın yerleşmesi Allah-u Teâlâ’yı çok zikretmemize bağlıdır. Allah-u Teâlâ’yı ne kadar çok anabilirsek, iman içimize o kadar güzel yerleşir.

Onun için o gâvurcağız, işte namaz kılıyoruz ya, öğrendi namazı da şimdi.

“—Ooo, bu her gün mü kılınacak?” demiş.

E her gün yiyorsun ya? Her gün yemeden olmuyor işte.

Geçen gün bir nasihat dinledim de çok hoşuma gitti. Vaiz efendi konuşmasında;

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ

قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ

إِيمَانًا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

(الأنفال : r)

(Inneme’l-mü’minûne’llezîne izâ zükira’llâhi ve cilet kulûbühüm ve izâ tûliyet aleyhim âyâtühû zâdethüm îmânen ve alâ rabbihim yetevakkellûn) [Gerçek mü’minler o kimselerdir

ki Allah anıldığı zaman yürekleri titrer, kendilerine Allah'ın ayetleri okununca bu onların îmanını artırır, onlar ancak Rablerine dayanıp güvenirler.] (Enfal, 8/2) ayetini izah ediyordu.

“—Burada böyle diyor ama bizim mezheplerimize göre, İmam-ı Azam'ın mezhebinde iman artmaz ve eksilmez. İmam Şafiî artar demiş. Demiş ama onun artar dediği kuvvetlenme ve zayıflamadır.” dedi, şöyle bir misal verdi:

“—İkimizin de birer atımız var. Siz atınıza gayet güzel bakıyorsunuz. Atınız zabtolunmuyor. Biniyorsunuz, böyle hopluyor zıplıyor. Çünkü güzel bakıyorsunuz. Benim de atım var ama hiç yanına uğramıyorum, tımar etmiyorum, yemini vermiyorum filan. Hayvan kendisini taşıyamayacak duruma gelmiş. Haftada bir gidip onun yanına bir yem veriyorum. Haftada bir yemle hayvan beslenir mi?

Ha tıpkı şimdi buna benzer, imanın artması ve azalması... Ki bu iman beslenmek ister. Bir ceset var beslenmek ister, günde üç defa yiyoruz da besleniyoruz. Yahut üç defanın gıdasını alıyoruz da besleniyoruz. Bir de var ki mesela haftadan haftaya yemek suretiyle beslenmek. Olmayan bir şey.

Hastalar yiyemez, ancak haftada bir kere yiyebilir. Bir de aydan aya yemek suretiyle beslenen olabilir. Bir de bayramdan bayrama yemek suretiyle beslenen varsa... Eğer senede bir bayram namazını kılmakla besleniyorsa, işte bu ata benzer onun hali...

Yerinden kıyılayamaz kendisi. Cuma'dan Cuma'ya atı besliyorsa işte bunun gibidir o. Beslenemez, kendisini bile gezdiremez.” dedi.

Nasıl ki vücut günde bu kadar yiyor, Allah-u Teâlâ'nın emri günde beş vakit namazdır. O beş vakit namazı kılıp, Allah-u Teâlâ'nın zikrini çok yapmadıkça onun imanını beslenemez, kuvvetlenemez. İmanın kuvveti, ruhun kuvveti Allah-u Teâlâ'nın zikrine bağlıdır.

Onun için Allah-u Teâlâ da Kur'ân-ı Azimü's-şân'da:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا

(الأحزاب: ٤١)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü'z-küru'llàhe zikran kesîrâ.*) “Ey iman edenler, Allah'ı çok zikredin!” (Ahzâb, 33/41) buyuruyor.

Zikrin envai çok, hangisi olursa olsun. Namaz zikirdir, oruç zikirdir, Kur'an zikirdir, va'z u nasihat zikirdir. Muharebelerde harbe iştirak zikirdir. Hayırlı işlere atılan adımlar zikirdir. Meselâ evinizden camiye gelirken, gelinceye kadar attığınız adımlardan zikir sevabı alırsınız. Hangi hayra olursa olsun, attığınız adımlar hep zikre dahil olur.

Onun için bunların da en iyisi Allah kelamını içeriye iliştirip, içeriden kimsenin haberi olmadan Allah'ın zikrini yapabilmektir.

Allah cümlemizi affetsin, mağfiret etsin...
Tevfikat-ı samedâniyyesine mazhar eylesin...

Daima kendisini dilinden, bütün âzalarından, gönlünden çıkarmayan bahtiyar kullarının zümresine ilhak eylesin...

Onun için Ramazan orucu için derler ki:

“—Çok oruç tutanlar vardır ki tuttıkları oruçtan yalnız açlık ve susuzlukları yanlarına kâr kalır.”

Niçin? Orucu ağzına tutturmuştur, midesine tutturmuştur. Ama dili günah işler, gözü günah işler, kulağı günah işler, elleri günah işler. O günahlarla beraber o oruç ne kadar oruç olursa, midesinin açlığı ile kalır.

“—Çok namaz kılanlar vardır ki uykusuzlukları yanlarına kâr kalır.”

Niçin? Uyanmamıştır. İsyanda, hem isyan ile âlude hem de Allah’a geliyor. Evet, Allah kabul eder ama o isyanlara da bir son vermek lazım. Tevbe demek günahlara son vermek demektir. Günahlara son verip Allah’a dönmek demektir. Cenâb-ı Hak cümlemizi, bütün kusurlarımıza, kabahat-lerimize, günah olan her şeye candan tevbe ederekten kendisine teveccüh eden bahtiyar kullarının zümresine ilhak buyursun...

Li’llâhi’l-fâtihah!

Mehmed Zâhid KOTKU

İskenderpaşa Camii

Aralık 1968 / (19 Ramazan 1388)

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis](#)

[Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü